

Landbruksdirektoratet
Postboks 56
7701 STEINKJER

Deres ref
26/28637

Vår ref
24/1371-

Dato
14. juli 2026

Tollavgiftsnedsettelse for bakepotet

Landbruks- og matdepartementet ber med dette Landbruksdirektoratet om å innvilge en særskilt tollavgiftsnedsettelse for bakepoteter i samsvar med retningslinjene i understående.

Bakgrunn

Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 2024 en omlegging fra krone- til prosenttoll for, blant annet, poteter og potetråvarer. Formålet med omleggingen til prosenttoll var å styrke norsk matproduksjon, samt å øke verdiskapningen og selvforsyningen i landbruket.

I Innst. 3 S (2023-2024) ble det lagt til grunn at regjeringen skulle bruke handlingsrommet ved administrering av tollavgiftsatsene, til å gi markedsaktørene mulighet til å tilpasse seg omleggingen. I en kartlegging gjennomført av Landbruksdirektoratet (heretter direktoratet) våren 2024 ble det konkludert med at det for noen spesialkvaliteter ikke var tilstrekkelig norsk produksjon til å dekke etterspørselen i markedet. Kartleggingen viste blant annet mangel på settepotetproduksjon og arealer for potetproduksjon. Videre ble det vist til manglende lagerkapasitet og behov for oppgraderinger av eksisterende infrastruktur. Bransjen understreket også at det vil ta tid å dekke markedet med norske poteter, og at det derfor ville være behov for særskilte tollavgiftsnedsettelser for potet i en tid framover.

I en senere vurdering gjennomført våren 2025, skrev direktoratet i brev av 12. juni 2025 at utviklingen det siste året hadde vært positiv. Aktørene direktoratet da var i kontakt med meldte om økt norsk produksjon, men at det fortsatt var behov for økt produksjon av settepoteter, flere produsenter og lagre. Til tross for økt produksjon, dekket fortsatt ikke norsk produksjon den samlede etterspørselen i det norske markedet.

Med bakgrunn i disse kartleggingene besluttet departementet å innvilge generelle tollavgiftsnedsettelse i en overgangsfase for industripotet og bakepotet, både i sesongene 2024-2025 og 2025-2026. Dette for at potetmarkedet skulle få tid til å tilpasse seg det nye tollregimet.

Direktoratet kartlegger løpende avling og marked og vurderer behov for tilpasninger i forvaltningen av importvernet. I brev av 30. juni 2026 skriver direktoratet at de har mottatt informasjon om at det ser ut til at norsk produksjon av industripoteter kan dekke behovet i markedet, men at det på et senere tidspunkt kan være behov for å vurdere en videreføring av overgangsordningen når man vet mer om årets avling. Blant de aktører som benyttet seg av overgangsordningen for industripotet i inneværende sesong, har per i dag ingen av aktørene ytret behov for å utvide overgangsordningen for kommende sesong.

For bakepoteter har det vært en økning i norsk produksjon de siste årene, og det er planer om videre økning. Det vil likevel ta tid å finne riktige sorter for å øke norsk bakepotetproduksjon tilstrekkelig til at den dekker etterspørselen i markedet hele året. En vesentlig utfordring er at andelen bakepoteter i en avling er lav, ofte ligger dette under 20 pst. av avlingen. Det er derfor nødvendig å finne anvendelse for den resterende andelen (i dag omtrent 80 pst.) som ikke oppnår bakepotetstørrelse i markedet, uten at dette går utover avsetningen av andre poteter. På bakgrunn av dette anbefaler direktoratet å videreføre overgangsordningen med redusert tollavgiftssats for bakepoteter også neste sesong, etter samme modell som for inneværende sesong.

Nedsettelse av tollavgiftssatser for bakepoteter og industripoteter

I samsvar med tollavgiftsloven § 5-1, jf. § 5-2 og delegasjonsvedtak i kgl.res. av 21. oktober 2022 er Landbruks- og matdepartementet gitt kompetanse til å treffe vedtak om generell nedsettelse av tollavgiftssatsen for en bestemt landbruksvare, uten kvantitative begrensninger for en nærmere angitt periode. Det følger videre av forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer § 5 at Landbruksdirektoratet forvalter ordningen med administrative nedsettelse av tollavgiftssatser.

Departementet ber direktoratet innvilge generell nedsettelse av tollavgiftssats for bakepoteter med minimumsvekt på 290 gram under tolltariffens varenummer 07.01.9011/9022/9018/9028 for perioden 1. september 2026 til 31. august 2027. Tollavgiftssatsen settes til et nivå som gir importmuligheter til norsk pris.

Generelt

Departementet legger til grunn at tilpasningen skal være midlertidig og bidra til å sikre markedsaktørene og forbrukerne tilgang til poteter i en periode der norsk potetproduksjon bygges opp. Direktoratet bes følge utviklingen i sektoren nøye.

Direktoratet bes videre forvalte ordningen på en hensiktsmessig måte, herunder sørge for forsvarlig behandling, overvåking og kontroll, samt ivareta øvrige krav etter tollovgivningen.

Departementet ber direktoratet om å orientere berørte aktører om tilpasningene som måtte følge av dette brevet på en hensiktsmessig måte.

Med hilsen

Harald Moksnes Weie (e.f.)
avdelingsdirektør

Stian Halsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer